YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
12 päivänä maaliskuuta 1998 *

Asiassa C-314/96,

jonka Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry (Ranska) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Ourdia Djabali

vastaan

Caisse d'allocations familiales de l'Essonne

ennakkoratkaisun Alger'ssa 26 päivänä huhtikuuta 1976 allekirjoitetun ja yhteisön puolesta 26 päivänä syyskuuta 1978 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2210/78 (EYVL L 263, s. 1) hyväksytyn Euroopan talousyhteisön ja Algerian demokraattisen kansantasavallan välisen yhteistyösopimuksen 39 artiklan 1 kohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Ragnemalm sekä tuomarit R. Schintgen (esittelevä tuomari) ja G. F. Mancini,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Ourdia Djabali,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö C. de Salins ja saman osaston ulkoasiainsihteeri C. Chavance,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja J. Forman ja oikeudellisen yksikön virkamies M. Patakia,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Ranskan hallituksen ja komission 7.5.1997 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.5.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 28.5.1996 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomiois-

tuimeen 26.9.1996, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen Alger'ssa 26 päivänä huhtikuuta 1976 allekirjoitetun ja yhteisön puolesta 26 päivänä syyskuuta 1978 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2210/78 (EYVL L 263, s. 1) hyväksytyn Euroopan talousyhteisön ja Algerian demokraattisen kansantasavallan välisen yhteistyösopimuksen (jäljempänä sopimus) 39 artiklan 1 kohdan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty Algerian kansalaisen Ourdia Djabalin ja Caisse d'allocations familiales de l'Essonnen (jäljempänä CAF) välisessä riita-asiassa, joka koskee aikuisille vammaisille annettavan avustuksen myöntämistä.

3 Asiakirjoista käy ilmi, että Djabali on Algerian kansalaisen puoliso ja että hän asuu puolisonsa kanssa Longjumeaussa Ranskassa. Hän ei itse ole koskaan harjoittanut ammattia Ranskassa.

4 Tultuaan vuonna 1981 kirurgisen operaation seurauksena fyysisesti vammaiseksi Djabali on hakenut Ranskan lainsäädännön mukaista aikuisvammaisavustusta myönnettäväksi lokakuusta 1993 lukien, josta lähtien hänet oli todettu invalidiksi, jonka vamman haitta-aste on 80 prosenttia.

5 Ranskassa aikuisvammaisavustus säädettiin loi n° 75-534 d'orientation en faveur des personnes handicapées -nimisellä 30.6.1975 annetulla lailla (vammaishuollon suunnittelusta annettu laki). Avustuksen myöntämisestä säädetään Ranskan uuden sosiaaliturvalain VIII osaston II luvussa. Sen myöntämisen edellytyksistä säädetään lain L. 821-1—L. 821-8 §:ssä.

6 Tämän lain L. 821-1 §:n 1 momentissa säädetään, että oikeus avustukseen on jokaisella Ranskan kansalaisella tai sen kanssa avustusten myöntämisestä Ranskan alueella asuville aikuisille vammaisille vastavuoroisen sopimuksen solmineen valtion kansalaisella, jolla ei ikänsä puolesta ole oikeutta saman lain L. 541-1 §:ssä säädet-

tyyn erityiskoulutusavustukseen ja jonka pysyvän työkyvyttömyyden aste on vähintään asetuksessa säädetyn prosenttimäärän suuruinen, jos asianomaisella ei ole oikeutta saada sosiaaliturva- tai eläkejärjestelmän taikka erityislainsäädännön nojalla vähintään mainitun avustuksen suuruista määrää vanhuus- tai invaliditeettietuutta tai työtapaturman johdosta maksettavaa korvausta.

7 Ranskan uuden sosiaaliturvalain L. 821-4 §:ssä tarkoitettu ammatinvalinnanohjaus- ja uudelleentyöllistämislautakunta myönsi 16.11.1993 Djabalille hänen hakemansa avustuksen edellyttäen, että hän täyttää tietyt hallinnolliset ehdot.

8 CAF, joka oli toimivaltainen maksamaan kyseisen avustuksen, kuitenkin hylkäsi Djabalin hakemuksen 13.7.1994 sillä perusteella, ettei tämä ollut Ranskan kansalainen ja että tämä oli sellaisen valtion kansalainen, joka ei ollut tehnyt Ranskan kanssa vastavuoroista sopimusta avustusten myöntämisestä aikuisille vammaisille.

9 Djabali valitti tästä päätöksestä 4.6.1995 Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evryyn väittäen, että päätös oli sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan vastainen.

10 Tämän määräyksen mukaan

”— — työntekijät, jotka ovat Algerian kansalaisia, sekä heidän kanssaan asuvat perheenjäsenet saavat sosiaaliturvan alalla hyväkseen järjestelyn, jossa näitä työntekijöitä ei millään tavalla syrjitä sen jäsenvaltion omiin kansalaisiin nähden, jonka alueella he työskentelevät”.

11 Djabalin mukaan tästä seuraa, että sopimus kieltää jäsenvaltion viranomaisia nojautumasta hakijan Algerian kansalaisuuteen evätäkseen häneltä hänen hakemiaan sosiaaliturvaetuuksia.

12 CAF kuitenkin väittää asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa, että riidanalaista avustusta voidaan pitää sosiaaliturvaetuutena sopimuksen tarkoittamassa mielessä ainoastaan hakijan ollessa työntekijä tai entinen työntekijä, joka aiemman ansiotyönsä vuoksi jo saa maksuihin perustuvia etuuksia. Djabali ei kuitenkaan täyttänyt tätä ehtoa eikä näin ollen voinut omana oikeutenaan vaatia aikuisvammaisavustusta.

13 Arvioiden riidan ratkaisun riippuvan sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan tulkinnasta Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry päätti lykätä asian käsittelyä esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Sovelletaanko Djabaliin ETY:n ja Algerian demokraattisen kansantasavallan välisen yhteistyösopimuksen hyväksymisestä 26.9.1978 annetun neuvoston asetuksen N:o 2210/78 39 artiklaa, kun on kyse aikuisille vammaisille annettavista etuuksista, kun hän ei ole koskaan ollut palkkatyössä, mutta hänellä on kotiäitinä mahdollisesti oikeus eläkkeeseen joulukuussa 1997?"

14 CAF ilmoitti 8.4.1997 päivätyllä kirjeellään yhteisöjen tuomioistuimelle, että Ranskan Ministre du Travail et des Affaires sociales oli marraskuussa 1996 päättänyt myöntää aikuisvammaisavustuksen Djabalille. Kirjeen liitteestä käy ilmi, että Djabali oli saanut takautuvasti yhteensä 148 188,45 Ranskan frangia maksamattomia avustuksia vuoden 1993 lokakuun ja vuoden 1996 joulukuun väliseltä ajalta ja että hän on 1.1.1997 alkaen saanut avustusta 3 982 Ranskan frangia kuukaudessa. Djabali oli siten saanut kaikki vaatimuksensa täytetyiksi, ja riidan CAF:ia vastaan piti olla ratkennut. CAF oli liittänyt tähän kirjeeseen jäljennökset kahdesta muusta kirjeestä, joilla CAF oli ilmoittanut Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evrylle ja Djabalille siitä, että toimivaltaiset viranomaiset olivat päättäneet myöntää viimeksi mainitulle aikuisvammaisavustuksen 1.10.1993 alkaen, ja joissa tätä pyydettiin peruuttamaan vaatimuksensa kansallisessa tuomioistuimessa.

15 Djabali ei kuitenkaan ole ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin peruuttaakseen vaatimuksensa ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa.

16 Vastauksessaan yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamon kirjeeseen, jossa oli tiedusteltu, aikoiko Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry näissä olosuhteissa pitää ennakkoratkaisupyyntönsä voimassa, viimeksi mainitun tuomioistuimen puheenjohtaja totesi, ettei sillä kansallisten menettelysääntöjen mukaan ollut toimivaltaa peruuttaa yhteisöjen tuomioistuimelle asianmukaisesti esitettyä ennakkoratkaisupyyntöä.

17 Tältä osin on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettu menettely on yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön väline, jonka avulla yhteisöjen tuomioistuin esittää kansallisille tuomioistuimille ne yhteisön oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joita ne tarvitsevat ratkaistakseen niiden käsiteltäviksi saatetut asiat (ks. erityisesti yhdistetyt asiat C-297/88 ja C-197/89, Dzodzi, tuomio 18.10.1990, Kok. 1990, s. I-3763, 33 kohta ja asia C-231/89, Gmurzynska-Bscher, tuomio 8.11.1990, Kok. 1990, s. I-4003, 18 kohta).

18 Siten sekä perustamissopimuksen 177 artiklan sanamuodon että rakenteen perusteella ennakkoratkaisumenettely edellyttää, että kansallisessa tuomioistuimessa on todella vireillä riita-asia, jossa sen on ratkaisun antamiseksi otettava huomioon ennakkoratkaisutuomio (ks. vastaavasti asia 338/85, Pardini, tuomio 21.4.1988, Kok. 1988, s. 2041, 11 kohta ja yhdistetyt asiat C-422/93, C-423/93 ja C-424/93, Zabala Erasun ym., tuomio 15.6.1995, Kok. 1995, s. I-1567, 28 kohta).

19 Ennakkoratkaisupyynnön perusteena ei nimittäin ole neuvoa-antavien lausuntojen esittäminen yleisistä tai teoreettisista kysymyksistä vaan riita-asian todelliseen ratkaisemiseen erottamattomasti liittyvä tarve (ks. asia 244/80, Foglia, tuomio 16.12.1981, Kok. 1981, s. 3045, 18 kohta ja em. asia Zabala Erasun ym., tuomion 29 kohta).

20 Tässä tapauksessa Djabalin vaatimat avustukset suoritettiin hänelle sen jälkeen, kun Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry oli esittänyt edellä mainitun ennakkoratkaisukysymyksen yhteisöjen tuomioistuimelle.

21 Näin ollen on todettava, että hakijan kaikki vaatimukset pääasiassa on täytetty ja ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa vireillä oleva asia on siitä lähtien jäänyt vaille kohdetta.

22 Näissä olosuhteissa yhteisöjen tuomioistuimen vastauksesta esitettyyn ennakkoratkaisukysymykseen ei olisi hyötyä Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evrylle.

23 Tämän vuoksi ennakkoratkaisukysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

24 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evryn 28.5.1996 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Ennakkoratkaisukysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Ragnemalm Schintgen Mancini

Julistettiin Luxemburgissa 12 päivänä maaliskuuta 1998.

R. Grass H. Ragnemalm

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja